

T.C. ORDU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 2026 Lisans Programı Ders İçerikleri

1. Sosyal Bilgiler Alan Eğitimi Zorunlu Dersler

SBAEZ101 – Siyaset Bilimine Giriş: Siyaset biliminin konusu, kapsamı, yöntemi ve diğer sosyal bilimlerle ilişkisi; iktidar, egemenlik, meşruiyet, otorite, devlet, millet, yurttaşlık ve demokrasi kavramları; siyasal sistemler, ideolojiler, rejimler, anayasalar, seçimler, siyasi partiler, baskı ve çıkar grupları; kamuoyu, siyasal katılım, siyasal kültür ve küreselleşmenin siyasal etkileri.

SBAEZ103 – Sosyal Bilgiler Eğitime Giriş: Sosyal bilimler ve sosyal bilgiler kavramları; sosyal bilgilerin amaçları, kapsamı ve tarihsel gelişimi; sosyal bilgilerin felsefî, toplumsal ve eğitsel temelleri; vatandaşlık eğitimiyle ilişkisi; sosyal bilgiler öğretim programlarının temel yapısı; öğrenme alanları, beceriler, değerler ve eğilimler; sosyal bilgiler öğretmenin rolleri ve mesleki yeterlikleri.

SBAEZ105 – Genel Fizikî Coğrafya: Coğrafyanın konusu, ilkeleri ve gelişimi; Dünya'nın şekli, hareketleri, iç yapısı ve jeolojik geçmişi; harita bilgisi; yeryüzünün şekillenmesinde etkili iç ve dış kuvvetler; atmosfer ve iklim sistemi; sular coğrafyası; toprak oluşumu, türleri ve dağılışı; bitki örtüsünün dağılışı; doğal ortam bileşenleri arasındaki ilişkiler.

SBAEZ107 – İlkçağ Tarihi ve Uygarlığı: Tarih öncesi çağlar ve uygarlığın doğuşu; Mezopotamya, Mısır, Anadolu, İran, Hint ve Çin uygarlıkları; Doğu Akdeniz uygarlıkları; Eski Yunan ve Roma dünyası; siyasi örgütlenme, hukuk, ekonomi, din, bilim, sanat ve gündelik yaşam; İlkçağ uygarlıklarının etkileşimi ve günümüz uygarlığına katkıları.

SBAEZ102 – Türk Tarihi ve Kültürü: Türk adının anlamı ve Türklerin ana yurdu; İslamiyet öncesi Türk devletleri ve toplulukları; Türklerin göçleri, devlet ve toplum yapısı, inançları, hukuk anlayışı, ekonomisi, sanatı ve gündelik yaşamı; Türklerin İslamiyet'i kabulü; ilk Türk-İslam devletleri; Anadolu'nun Türkleşmesi; Türk kültürünün süreklilik ve değişim boyutları.

SBAEZ104 – Kültürel Antropoloji: Antropolojinin konusu, gelişimi, alt dalları ve araştırma yöntemleri; kültür kavramı ve kuramları; kültürel çeşitlilik, kültürleşme, toplumsallaşma, kimlik, akrabalık, aile, din, ekonomi, siyaset ve gündelik yaşam; saha araştırması ve etnografi; yerel ve küresel kültürel süreçler; eğitim ortamlarında kültürel farklılıkların değerlendirilmesi.

SBAEZ106 – Genel Beşerî ve Ekonomik Coğrafya: Beşerî ve ekonomik coğrafyanın konusu ve yöntemleri; nüfusun gelişimi, yapısı, dağılışı ve hareketleri; yerleşme sistemleri; göç, kentleşme ve kalkınma; tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik, enerji, sanayi, ulaşım, ticaret ve turizm faaliyetleri; ekonomik faaliyetlerin mekânsal örgütlenmesi; insan-çevre ilişkileri ve bölgesel eşitsizlikler.

SBAEZ201 – Vatandaşlık Bilgisi ve Eğitimi: Vatandaşlık, devlet, toplum, egemenlik, hukuk, hak, sorumluluk ve katılım kavramları; vatandaşlığın tarihsel gelişimi ve farklı vatandaşlık yaklaşımları; Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasal yapısı ve temel kurumları; yerel yönetimler; insan hakları ve demokratik katılım; aktif, dijital, küresel ve çevresel vatandaşlık; vatandaşlık eğitiminin amaç, içerik ve uygulamaları.

SBAEZ203 – Ekonomiye Giriş: Ekonominin temel kavramları ve yöntemleri; kıtlık, tercih ve fırsat maliyeti; arz, talep, piyasa ve fiyat oluşumu; üretim, tüketim, bölüşüm ve faktör piyasaları; millî gelir, büyüme, kalkınma, enflasyon, işsizlik ve dış ticaret; para, bankacılık ve kamu maliyesi; Türkiye ekonomisine ve günlük ekonomik kararlara ilişkin temel değerlendirmeler.

SBAEZ205 – Türkiye'nin Fizikî Coğrafyası: Türkiye'nin konumu ve jeolojik gelişimi; yer şekilleri, iklim, hidrografiya, toprak ve bitki örtüsü özellikleri; doğal bölgeler ve ekosistemler; doğal kaynaklar; deprem, heyelan, sel, kuraklık, erozyon ve diğer doğal tehlikeler; fiziki çevre ile nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler arasındaki ilişkiler; çevresel sorunlar ve koruma yaklaşımları.

SBAEZ207 – Sosyal Bilgiler Öğretiminde Materyal Tasarımı: Öğretim materyallerinin işlevleri ve tasarım ilkeleri; hedef, içerik, öğrenci özellikleri ve öğretim yaklaşımına uygun materyal seçimi; basılı, görsel, işitsel, üç boyutlu ve dijital materyaller; harita, zaman şeridi, kavram haritası, infografik, çalışma yaprağı ve etkileşimli içerik tasarımı; erişilebilirlik, telif ve etik; materyal geliştirme, uygulama ve değerlendirme.

SBAEZ209 – Ortaçağ Tarihi: Ortaçağ kavramı ve dönemin temel kaynakları; Kavimler Göçü ve Avrupa'nın siyasi yapılanması; Bizans, Sasani ve İslam dünyası; feodalite, kilise, kentler ve ticaret; Haçlı Seferleri; Orta Asya ve Türk-İslam devletleri; bilim, kültür ve sanat; toplumlar arası etkileşim; Ortaçağ'dan Yeniçağ'a geçişi hazırlayan gelişmeler.

SBAEZ202 – Sosyal Bilgiler Öğretim Programları: Öğretim programına ilişkin temel kavramlar; sosyal bilgiler öğretim programlarının Türkiye'deki tarihsel gelişimi; güncel programın amaçları, yapısı ve temel yaklaşımı; öğrenme alanları, öğrenme çıktıları, süreç bileşenleri, beceriler, değerler, eğilimler, farklılaştırma ve ölçme-değerlendirme; programlar arası karşılaştırmalar; programın planlama, uygulama ve değerlendirme boyutları.

SBAEZ204 – Sosyal Bilgilerde Beceri Eğitimi: Beceri kavramı ve beceri öğretiminin kuramsal temelleri; sosyal bilgiler programındaki alan ve kavramsal beceriler; beceri temelli etkinlik tasarımı; becerilerin gözlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi.

SBAEZ206 – Türkiye'nin Beşerî ve Ekonomik Coğrafyası: Türkiye nüfusunun gelişimi, yapısı, dağılışı ve hareketleri; kırsal ve kent yerleşmeleri, göç ve kentleşme; tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik, enerji, sanayi, ulaşım, ticaret ve turizm; ekonomik bölgeler ve bölgesel gelişmişlik farkları; doğal ve beşerî kaynakların kullanımı; sürdürülebilir kalkınma ve Türkiye'nin küresel ekonomik ilişkileri.

SBAEZ301 – Osmanlı Tarihi I: Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu ve gelişimi; Balkanlar ve Anadolu'daki siyasi süreçler; merkez ve taşra teşkilatı; klasik dönem devlet, toplum, hukuk, ekonomi ve toprak düzeni; İstanbul'un fethi ve imparatorluk yapısının oluşumu; XVI. ve XVII. yüzyıllardaki siyasi gelişmeler; Osmanlı'nın Avrupa, Akdeniz ve İslam dünyasıyla ilişkileri.

SBAEZ303 – Yeni ve Yakınçağ Tarihi: Coğrafi keşifler, Rönesans, Reform ve bilimsel devrim; Avrupa'da devlet sisteminin dönüşümü; Aydınlanma, Amerikan ve Fransız devrimleri; Sanayi Devrimi; milliyetçilik, liberalizm, sosyalizm ve emperyalizm; XIX. yüzyılda Avrupa ve dünya siyaseti; sömürgecilik, toplumsal değişim ve modernleşme; Birinci Dünya Savaşı'na giden süreç.

SBAEZ305 – Sosyal Bilgiler Öğretimi I: Sosyal bilgiler öğretiminin amaçları ve temel yaklaşımları; öğretim programının çözümlenmesi; öğrenme çıktısı, içerik ve öğrenme süreci ilişkisi; yıllık ve ders planlama; anlatım, soru-cevap, tartışma, örnek olay, problem çözme, iş birlikli öğrenme ve sorgulamaya dayalı öğretim; değer ve beceri eğitimi; mikro öğretim ve örnek ders uygulamaları.

SBAEZ307 – Sanat ve Estetik: Sanat, estetik, güzellik, yaratıcılık, zanaat ve kültür kavramları; sanatın işlevleri ve sınıflandırılması; sanat kuramları ve estetik yargı; görsel sanatlar, mimari, müzik, edebiyat ve sahne sanatlarına giriş; Türk ve dünya sanatından örnekler; sanat eleştirisi ve görsel çözümleme; sanatın toplum, kimlik, mekân ve eğitimle ilişkisi.

SBAEZ302 – Osmanlı Tarihi II: XVIII. yüzyıldan Osmanlı Devleti'nin sonuna kadar siyasi, askerî, idari, ekonomik ve toplumsal gelişmeler; ıslahat hareketleri, merkezileşme ve modernleşme; milliyetçilik ve ayrılıkçı hareketler; Tanzimat ve Meşrutiyet dönemleri; Osmanlı ekonomisi ve toplumsal yapıdaki dönüşüm; dış politika, savaşlar, Balkanlar ve Birinci Dünya Savaşı süreci.

SBAEZ304 – Müze Eğitimi: Müze ve müzeciliğin tarihsel gelişimi; müze türleri, işlevleri ve koleksiyon yönetimi; müzelerde öğrenmenin kuramsal temelleri; nesne temelli, sorgulamaya dayalı ve deneyimsel öğrenme; müze öncesi, sırası ve sonrası etkinliklerin planlanması; sanal müzeler ve dijital koleksiyonlar; erişilebilirlik, etik ve kültürel miras; müze ziyaretine dayalı uygulama ve değerlendirme.

SBAEZ306 – Siyasi Coğrafya ve Türkiye Jeopolitiği: Siyasi coğrafya ve jeopolitik kavramları; devlet, ülke, ulus, sınır, egemenlik, güç ve mekân ilişkisi; klasik ve eleştirel jeopolitik yaklaşımlar; seçim coğrafyası, kaynaklar, göç ve çevre güvenliği; Türkiye'nin konumu, sınırları ve jeopolitik özellikleri; Balkanlar, Kafkasya, Orta Doğu, Akdeniz ve Karadeniz bağlamında Türkiye'nin bölgesel ilişkileri.

SBAEZ308 – Sosyal Bilgiler Öğretimi II: Sosyal bilgilerde araştırma-sorgulama, proje, problem ve kanıt temelli öğretim; tarihsel ve coğrafi sorgulama; tartışmalı konular, güncel olaylar ve sosyobilimsel meseleler; okul dışı ve dijital öğrenme; farklılaştırılmış ve kapsayıcı öğretim; disiplinler arası öğrenme; alternatif ölçme-değerlendirme; öğretim materyali ve ders tasarımı; uygulama, akran geribildirim ve yansıtma.

SBAEZ401 – Günümüz Dünya Sorunları: Küresel sorunların nedenleri, mekânsal dağılışı ve karşılıklı bağlantıları; iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı, kirlilik, su ve gıda güvenliği; nüfus, göç, yoksulluk, eşitsizlik, salgınlar ve kentleşme; savaşlar, enerji, insan hakları ve dijital riskler; uluslararası kuruluşlar ve sürdürülebilir kalkınma; güncel sorunlara yönelik kanıt temelli çözüm ve eğitim yaklaşımları.

SBAEZ403 – Çağdaş Dünya Tarihi: Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçları ve savaşlar arası dönem; totaliter rejimler ve ekonomik buhran; İkinci Dünya Savaşı; Soğuk Savaş, iki kutuplu sistem ve bölgesel çatışmalar; sömürgeleşme; Avrupa bütünleşmesi; küreselleşme ve Sovyetler Birliği'nin dağılması; XXI. yüzyılın başındaki siyasi, toplumsal, ekonomik ve teknolojik dönüşümler.

SBAEZ405 – Sosyal Bilgilerde Tartışmalı Konuların Öğretimi: Tartışmalı konu kavramı ve konu seçme ölçütleri; tartışmaların toplumsal, bilimsel, etik ve politik boyutları; güvenli ve demokratik sınıf iklimi; öğretmenin konumu ve tarafsızlık tartışmaları; yapılandırılmış akademik tartışma, münazara, müzakere, karar verme ve kanıt değerlendirme; yanlış bilgi ve kutuplaşma; etik ilkeler, kapsayıcılık ve tartışmalı konu öğretiminin değerlendirilmesi.

SBAEZ407 – Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I: Osmanlı Devleti'nin son dönemi ve Birinci Dünya Savaşı; Mondros Ateşkesi ve işgaller; Millî Mücadele'nin örgütlenmesi, kongreler ve TBMM'nin açılması; cepheler, antlaşmalar ve Lozan; Cumhuriyet'in ilanı; Atatürk ilke ve inkılapları; hukuk, eğitim, kültür, ekonomi ve toplum alanındaki dönüşümler; 1923-1938 dönemi iç ve dış politika.

SBAEZ409 – T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Öğretimi: T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaç, kapsam ve öğretim programı; tarihsel düşünme ve kanıt kullanma; kronoloji, nedensellik, değişim-süreklilik ve tarihsel empati; birincil kaynak, biyografi, sözlü tarih, müze ve tarihî mekân kullanımı; hassas ve tartışmalı konular; dijital materyaller; ders ve etkinlik tasarımı ile ölçme-değerlendirme uygulamaları.

SBAEZ402 – Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II: Atatürk sonrası Türkiye’de siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmeler; İkinci Dünya Savaşı yılları; çok partili hayata geçiş; 1950 sonrası iç politika ve demokratikleşme süreçleri; askerî müdahaleler ve anayasal değişimler; kentleşme, göç ve ekonomik dönüşüm; Türkiye’nin dış politikası, Avrupa Birliği ilişkileri ve XXI. yüzyıldaki gelişmeler.

SBAEZ404 – İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi: İnsan hakları ve demokrasinin kavramsal, tarihsel ve hukuki temelleri; insan hakları kuşakları ve uluslararası belgeler; çocuk, kadın, engelli ve azınlık hakları; eşitlik, özgürlük, adalet, çoğulculuk, katılım ve hukuk devleti; hak ihlalleri ve başvuru yolları; insan hakları kültürü; demokratik sınıf ortamı, hak temelli öğretim ve uygulamalar.

SBAEZ406 – Sosyal Bilgilerde Okul Dışı Öğrenme Ortamları: Okul dışı öğrenmenin kuramsal temelleri; müze, tarihî mekân, bilim merkezi, kütüphane, arşiv, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşu, doğal alan ve sanal ortamların eğitsel kullanımı; öğrenme çıktısına uygun ortam seçimi; gezi öncesi, sırası ve sonrası etkinlikler; izin, güvenlik, erişilebilirlik ve etik; saha çalışması, dijital araçlar ve öğrenmenin değerlendirilmesi.

SBAEZ408 – Afet, Çevre ve İklim Değişikliği Eğitimi: Afet, tehlike, risk, zarar görülebilirlik, dirençlilik ve sürdürülebilirlik kavramları; Türkiye’de başlıca afetler ve afet yönetimi döngüsü; ekosistemler, çevre sorunları ve insan-çevre etkileşimi; iklim sisteminin temelleri, iklim değişikliğinin nedenleri, etkileri, azaltım ve uyum; afet ve iklim adaleti; okul güvenliği, risk iletişimi ve eylem odaklı eğitim uygulamaları.

SBAEZ410 – Kıtalar ve Ülkeler Coğrafyası: Dünya’nın kıtaları ve başlıca bölgeleri; ülkelerin konum, doğal ortam, nüfus, yerleşme, kültür, ekonomi ve siyasal özellikleri; bölgesel örgütlenmeler ve ülkeler arası ilişkiler; kaynaklar, ticaret, göç ve çevre sorunlarının bölgesel dağılışı; karşılaştırmalı bölge ve ülke incelemeleri; harita, istatistik ve güncel verilerle coğrafi yorumlama.

2. Meslek Bilgisi Zorunlu Dersler

SBMBZ101 - Eğitim Bilimlerinin Temelleri: Eğitim biliminin temelleri, eğitim biliminin temel kavramları bilgisi yanında, eğitimin felsefi, toplumsal, psikolojik, tarihi, ekonomik ve politik dayanaklarını inceleyen çok disiplinli bir alandır. Ayrıca nitelikli öğretmen yetiştirme ve öğretmenlik mesleğinin kendine özgü yönlerini inceler. Ders kapsamındaki “Felsefi Temeller”, eğitim sisteminin amaçlarını, değerlerini ve “nasıl bir insan” yetiştirilmek istendiğini belirler. Toplumsal (sosyolojik) temeller, eğitimin toplumla ilişkisini, kültürel değerlerin aktarımını ve eğitimin toplumsal değişimdeki rolünü inceler. Psikolojik temeller, öğrenme ve gelişim süreçlerini, öğrenme sürecinde bireysel farklılıkları ve öğrencinin zihinsel/duygusal yapısını ele alır. Tarihsel temeller, eğitimin geçmişten bugüne gelişim çizgisini ve eğitim sisteminin evrimini aydınlatır. Ekonomik ve politik temeller, eğitimin iş gücü piyasasıyla ilişkisini, eğitim finansmanını ve devletin eğitim politikalarını yönlendirir. Öğretmen yetiştirme ve öğretmenlik mesleğinin kendine özgü yönleri ise öğretmen yetiştirme modellerini, nitelikli öğretmen yetiştirme ve öğretmenlik mesleğinin genel özelliklerini ortaya koyar.

SBMBZ103 – Eğitimde Araştırma Yöntemleri: Eğitimde araştırma yöntemleri dersi, bilimsel araştırma süreçlerinin temel kavram ve ilkeleri, araştırma probleminin tanımlanması, alanyazın taraması ve hipotez/alt problem geliştirme, nicel, nitel ve karma araştırma desenleri, evren ve örneklem belirleme yöntemleri, veri toplama araçlarının (anket, mülakat, gözlem, ölçek vb.) geliştirilmesi, geçerlik ve güvenirlik ilkeleri, temel veri analizi yöntemleri ile araştırma etiği ve bilimsel bir araştırma önerisi/raporunun akademik yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmasını kapsamaktadır.

SBMBZ102 - Eğitim Psikolojisi: Eğitim psikolojisi dersi, psikolojinin ve eğitim psikolojisinin temel kavramları; eğitim psikolojisinde araştırma yöntemleri; gelişim kuramları, gelişim alanları ve gelişim süreçleri; gelişimde bireysel farklılıklar; öğrenmeyle ilgili temel kavramlar; öğrenmeyi etkileyen faktörler; eğitim-öğrenme süreçleri çerçevesinde öğrenme kuramları; öğrenme sürecinde motivasyon konu alanlarını kapsamaktadır.

SBMBZ104 - Eğitimin Tarihi, Felsefi ve Sosyolojik Temelleri: Bu ders; felsefe, sosyoloji ve tarih disiplinlerinin eğitimle olan çok boyutlu ilişkisini, temel felsefi akımları ve bu akımların eğitim modellerine yansımalarını, küresel ve Türk eğitim tarihinin kritik dönüm noktalarını, eğitimin toplumsal yapı, kültür, eşitsizlik ve modernleşme ile etkileşimini, sosyolojik eğitim kuramlarını ve günümüz eğitim sistemlerinin tarihsel-toplumsal kökenlerini kapsamaktadır.

SBMBZ201 - Öğretim İlke ve Yöntemleri: Bu ders; öğretimle ilgili temel kavram ve ilkeleri, öğretim programlarının temel öğelerini, ders planı hazırlama süreçlerini, öğrenme-öğretme stratejilerini (sunuş, buluş, araştırma-inceleme), çağdaş öğretim modelleri ve yaklaşımlarını (yapılandırmacılık, tam öğrenme, işbirlikli öğrenme, probleme dayalı öğrenme, proje tabanlı öğrenme, tersyüz öğrenme, argümantasyon temelli öğrenme vb.), öğretim yöntem ve tekniklerini, kavram öğretimi süreçlerini kapsamaktadır.

SBMBZ202 - Öğretim Teknolojileri: Bu ders, öğretim teknolojilerinin temel kavramlarını, kuramsal dayanaklarını ve öğrenme-öğretme süreçlerindeki rolünü inceler. Ders kapsamında öğretim tasarımı modelleri, teknoloji entegrasyonu yaklaşımları (TPACK, SAMR vb.), dijital öğretim materyali geliştirme ilkeleri ve çeşitli eğitim yazılımlarının pedagojik kullanımı ele alınır. Öğrenciler, alanlarına uygun teknoloji destekli öğretim materyalleri tasarlayıp geliştirerek, teknolojinin öğretim sürecine etkili, verimli ve etik biçimde entegre edilmesine yönelik uygulamalı yeterlikler kazanırlar.

SBMBZ204 – Öğretim Programları ve Tasarımı: Bu ders, öğretmen adaylarının öğretim programlarını çözümleyebilmelerini ve bir üniteyi ya da okul kulübü programını baştan sona tasarlayabilmelerini amaçlar. Derste eğitim programı, öğretim programı ve ders programı kavramları ile programın temel öğeleri ele alınır; uygulanmakta olan öğretim programları yapıları, bileşenleri ve sınıf düzeyleri arasındaki dikey ve yatay tutarlılıkları bakımından incelenir. Ardından konu merkezli, öğrenen merkezli ve sorun merkezli program tasarımı yaklaşımları ile disiplinlerarası ve tematik tasarım anlayışları tanıtılarak ihtiyaç belirleme süreçleri, hedef kitle özelliklerinin çözümlenmesi ve temel kabullerin belirlenmesi üzerinde durulur. Beceriler çerçevesi kapsamında kavramsal beceriler, alan becerileri ve eğilimler tanıtılır; öğrenme çıktılarının ve bu çıktılara ilişkin süreç bileşenlerinin yazımı uygulamalı olarak çalışılır. İçerik çerçevesinin oluşturulması, anahtar kavramların belirlenmesi ve içeriğin düzenlenmesine ilişkin desenler incelenir. Değerler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık becerilerinin tasarıma kaynaşık biçimde yerleştirilmesi; bu doğrultuda öğrenme-öğretme yaşantılarının, farklılaştırma uygulamalarının, öğrenme kanıtlarının ve dereceli puanlama anahtarlarının geliştirilmesi ele alınır. Dersin son bölümünde, geliştirilen tasarıma dayalı ders planlarının hazırlanması, öğrenme çıktısı-etkinlik-kanıt hizalamasının denetlenmesi ve tasarımın gözden geçirilerek sunulması yer alır.

SBMBZ301 - Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme: Bu ders, eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi; ölçme ve değerlendirmeye ilgili temel kavramlar; ölçme araçlarının psikometrik (geçerlik, güvenirlik, kullanışlılık) özellikleri; başarı testleri geliştirme ve uygulama; test sonuçlarının yorumlanması ve geri bildirim verme; test ve madde puanlarının analizi; değerlendirme ve not vermeyi kapsamaktadır.

SBMBZ303 - Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi: Bu ders, eğitim sistemlerinin oluşumu ve Türk eğitim sisteminin yapısı; Türk eğitim sistemini düzenleyen temel yasalar; Milli Eğitim Bakanlığının merkez, taşra ve yurt dışı örgütü; Türk eğitim sisteminde öğretim kademeleri; Türk eğitim sisteminde insan gücü, fiziki, teknolojik ve finansal kaynaklar; Türk eğitim sisteminde reform ve yenileşme girişimleri; örgüt-yönetim teorileri ve süreçleri; sosyal bir sistem ve örgüt olarak okul; insan kaynağının yönetimi; öğrenci özlük işleri; eğitim ve öğretimle ilgili işler; okul işletmeciliğiyle ilgili işler; okul, çevre, toplum ve aile ilişkileri; Türk eğitim sistemi ve okulla ilgili güncel tartışma ve yönelimleri kapsamaktadır.

SBMBZ302 - Sınıf Yönetimi: Sınıf yönetimi, eğitim amaçlarına ulaşmak için sınıf ortamının düzenlenmesi, zaman yönetimi, sınıf içi kuralların belirlenmesi, sınıfta öğretmen-öğrenci; öğrenci-öğrenci ilişkilerinin yönetilmesi ve sınıfta öğrenci davranışlarının etkili bir şekilde yönlendirilmesi, öğrenme etkinliklerinin planlanıp yürütülmesi sürecidir. Sınıf yönetiminin boyutlarını; sınıfın fiziksel ortamının yönetimi, öğretimin yönetimi, sınıfta zaman yönetimi, öğrenci davranışlarının yönetimi, sınıfta disiplin sağlama ve sınıf içi iletişimin yönetimi oluşturmaktadır. Ayrıca sınıf yönetimi modelleri ve sınıf yönetimi yaklaşımları, sınıfta motivasyon sağlama süreci de sınıf yönetimi dersinin konuları arasındadır.

SBMBZ304 - Öğretmenlik Meslek Etiği: Bu ders; ahlak ve etik kavramlarının kuramsal temellerini, meslek ve meslek etiği ilkelerini, bir kamu hizmeti ve meslek olarak öğretmenliğin etik boyutlarını, öğretmenlerin öğrencilere, meslektaşlarına, velilere, okul yönetimine ve topluma karşı etik sorumluluklarını, eğitim ortamlarında karşılaşılan etik ikilemleri, etik dışı davranış türlerini (ayrımcılık, ihmal, istismar, akademik dürüstlük ihlalleri vb.) ve öğretmenlik mesleğine ilişkin ulusal/uluslararası etik kodlar ile yasal düzenlemeleri kapsamaktadır.

SBMBZ401 - Öğretmenlik Uygulaması I: Alana özgü öğretim yöntem ve teknikleriyle ilgili gözlemler yapma; alana özgü özel öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı bireysel ve grupta mikro-öğretim uygulamaları yapma; alana özgü etkinlik ve materyal geliştirme; öğretim ortamlarını hazırlama, sınıfı yönetme, ölçme, değerlendirme ve yansıtma yapma.

SBMBZ403 - Özel Eğitim ve Kaynaştırma: Özel eğitim ve kaynaştırma dersi, özel eğitimle ilgili temel kavramlar; özel eğitimin ilkeleri ve tarihsel gelişimi; özel eğitimle ilgili yasal düzenlemeler; özel eğitimde tanı ve değerlendirme; öğretimin bireyselleştirilmesi; kaynaştırma ve destek özel eğitim hizmetleri; ailenin eğitime katılımı ve aileyle işbirliği; farklı yetersizlik ve yetenek gruplarının özellikleri; farklı gruplara yönelik eğitim yaklaşımları ve öğretim stratejileri; sınıf yönetiminde etkili stratejiler ve davranış yönetimini kapsamaktadır.

12-

SBMBZ402 - Öğretmenlik Uygulaması II: Alana özgü özel öğretim yöntem ve teknikleriyle ilgili gözlem yapma; alana özgü özel öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak mikro-öğretim uygulamaları yapma; bir dersi bağımsız bir şekilde planlayabilme; dersle ilgili etkinlik ve materyal geliştirme; öğretim ortamlarını hazırlama; sınıfı yönetme, ölçme, değerlendirme ve yansıtma yapma.

SBMBZ404 - Okullarda Rehberlik: Bu ders, rehberlik ve psikolojik danışma (RPD) hizmetlerinin eğitimdeki yeri; gelişimsel rehberlik modelinin felsefesi, amacı, ilkeleri ve programı (kapsamlı gelişimsel RPD programı); temel hizmetleri/müdahaleleri; sınıf rehberliğinde öğretmenlerin rol ve işlevi; RPD hizmetleri kapsamında eğitsel, mesleki, kişisel ve sosyal alanlarda kazandırılacak yeterlikler; okul yöneticisi ve öğretmenlerle rehber öğretmen ve psikolojik danışman arasındaki işbirliği; sınıf RPD plan ve programlarının hazırlanması ve uygulanmasını kapsamaktadır.

3. Sosyal Bilgiler Alan Eğitimi Seçmeli Dersler

SBAES201 – Harita Bilgisi ve Uygulamaları: Haritanın temel unsurları ve kullanım alanları; ölçek, koordinat sistemi, projeksiyon, yön, uzaklık, alan ve eğim hesaplamaları; izohipsler ve yer şekillerinin gösterimi; tematik haritalar; harita okuma, yorumlama ve çizme; coğrafi veri kaynakları; temel CBS ve çevrim içi haritalama uygulamaları; sosyal bilgiler öğretimine yönelik harita etkinlikleri.

SBAES203 – Yeni İletişim Teknolojileri: İletişimin temel kavramları ve tarihsel dönüşümü; internet, mobil iletişim, sosyal medya, yapay zekâ destekli iletişim ve yakınsama; dijital kimlik, çevrim içi topluluklar ve katılım; algoritmalar, veri ekonomisi ve platformlar; mahremiyet, güvenlik, telif, dezenformasyon ve dijital etik; yeni iletişim teknolojilerinin eğitim, kültür ve toplum üzerindeki etkileri.

SBAES205 – Kültürlerarası Pedagoji: Kültür, kimlik, farklılık, çokkültürlülük ve kültürlerarasılık kavramları; göç ve eğitim; önyargı, kalıp yargı, ayrımcılık ve dışlanma; kültüre duyarlı ve kapsayıcı öğretim; sınıfta dilsel, dinsel ve kültürel çeşitlilik; kültürlerarası iletişim ve çatışma çözümü; öğretim programı ve materyallerin kültürel açıdan incelenmesi; sosyal bilgiler için uygulama örnekleri.

SBAES202 – Tarihî Coğrafya: Tarihî coğrafyanın konusu, gelişimi, kavramları ve yöntemleri; mekânın zaman içindeki değişimi; tarihî haritalar, seyahatnameler, arşiv belgeleri, nüfus kayıtları ve maddi kültür unsurlarının kaynak olarak kullanımı; yer adları ve tarihî peyzaj; Anadolu ve yakın çevresinden örneklerle nüfus, yerleşme, sınır, ulaşım ve arazi kullanımındaki dönüşümler.

SBAES204 – Siyasal Düşünce Tarihi: Antik Yunan'dan günümüze siyasal düşüncenin gelişimi; devlet, iktidar, adalet, özgürlük, eşitlik, egemenlik ve yurttaşlık tartışmaları; Platon, Aristoteles, Farabi, İbn Haldun, Machiavelli, Hobbes, Locke, Rousseau, Mill ve Marx'ın temel görüşleri; liberalizm, muhafazakârlık, sosyalizm, milliyetçilik ve çağdaş siyasal düşünce akımları.

SBAES206 – Türkiye'nin Kültürel Mirası: Kültürel mirasın temel kavramları ve türleri; somut, somut olmayan, doğal ve karma miras; Anadolu'nun arkeolojik, tarihî, mimari ve etnografik değerleri; gelenekler, el sanatları, sözlü kültür ve gastronomi; kültürel mirasın belgelenmesi, korunması, yorumlanması ve sürdürülebilir kullanımı; UNESCO süreçleri; eğitimde kültürel miras uygulamaları.

SBAES301 – Enerji ve Medeniyet: Enerji kavramı ve enerji kaynaklarının tarihsel gelişimi; insan topluluklarının odun, kömür, petrol, doğal gaz, nükleer ve yenilenebilir enerjiyle dönüşümü; enerji, sanayileşme, kentleşme ve jeopolitik ilişkisi; enerji güvenliği ve eşitsizlikleri; iklim değişikliği ve enerji dönüşümü; Türkiye'nin enerji görünümü; sürdürülebilir enerji politikaları ve toplumsal etkileri.

SBAES303 – Sosyal Bilgiler Öğretiminde Drama: Drama ve yaratıcı dramının temel kavramları, ilkeleri ve aşamaları; ısınma, canlandırma ve değerlendirme etkinlikleri; doğaçlama, rol oynama, donuk imge, öğretmen rol girmesi ve forum tiyatrosu; güvenli öğrenme ortamı ve grup yönetimi; sosyal bilgilerde tarihsel empati, vatandaşlık, değer ve tartışmalı konulara yönelik drama planlama ve uygulamaları.

SBAES305 – Sosyal Bilgilerde Kavram Öğretimi: Kavramların yapısı, türleri ve öğrenilmesi; kavram yanılgıları ve ön bilgilerin belirlenmesi; kavram geliştirme ve kavramsal değişim yaklaşımları; kavram haritası, kavram karikatürü, anlam çözümleme tablosu, kelime ilişkilendirme, analogi ve örnek-örnek olmayan uygulamaları; sosyal bilgiler kavramlarına yönelik öğretim tasarımı ve kavramsal öğrenmenin değerlendirilmesi.

SBAES302 – Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarihsel Kanıt, Yerel ve Sözlü Tarih: Tarihsel kanıt ve kaynak kavramları; birincil ve ikincil kaynakların sorgulanması; kaynakların güvenilirliği, bağlamı ve karşılaştırılması; yerel tarih araştırmasının planlanması; arşiv, mezarlık, yapı, fotoğraf ve yerel basın çalışmaları; sözlü tarih görüşmesi, etik, kayıt, çözümleme ve yorumlama; kanıt temelli sınıf etkinlikleri ve öğrenci ürünlerinin değerlendirilmesi.

SBAES304 – Kültür Coğrafyası ve Etnografyanın Temelleri: Kültür coğrafyasının temel kavramları; kültürel peyzaj, bölge, mekân, yer, kimlik ve aidiyet; dil, din, etnisite, gündelik yaşam, göç ve kültürel yayılmanın mekânsal boyutları; etnografinin kuramsal temelleri; katılımlı gözlem, görüşme, saha notu ve görsel veri; araştırma etiği; kültürel mekânların etnografik ve coğrafi çözümlemesi.

SBAES306 – Sosyal Bilgilerde Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları: Sosyal bilgilerde ölçme ve değerlendirmenin amaçları; öğrenme çıktılarıyla uyumlu belirtke tablosu ve soru yazımı; çoktan seçmeli, açık uçlu ve performansa dayalı araçlar; rubrik, kontrol listesi, derecelendirme ölçeği, portfolyo, öz ve akran değerlendirmesi; beceri, değer ve kavramsal öğrenmenin değerlendirilmesi; madde analizi, geribildirim ve sonuçların öğretimi geliştirmede kullanılması.

SBAES401 – Dünya'da ve Türkiye'de Bilim, Teknoloji ve Politika: Bilim ve teknolojinin tarihsel gelişimi; bilim, toplum ve siyaset ilişkisi; ulusal bilim, teknoloji ve yenilik sistemleri; araştırma politikaları ve finansmanı; üniversite-sanayi iş birliği; fıkfı mülkiyet, açık bilim ve bilim diplomasisi; dijitalleşme, yapay zekâ, biyoteknoloji ve uzay politikaları; etik ve risk yönetişimi; Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarının karşılaştırılmaı değerlendirilmesi.

SBAES403 – Sosyal Bilgiler Ders Kitabı İncelemesi ve Tasarımı: Ders kitabının öğretim programındaki yeri ve işlevleri; içerik, dil, görsel tasarım, öğrenme etkinliği ve ölçme-değerlendirme boyutları; bilimsel doğruluk, güncellik, okunabilirlik, kapsayıcılık, toplumsal cinsiyet ve kültürel temsil; görsel ve metinsel kaynakların analizi; dijital ders kitapları; inceleme ölçütü ve rubrik geliştirme; programa uygun örnek bölüm ve etkinlik tasarımı.

SBAES405 – Sosyal Bilgilerde Sözlü ve Yazılı Edebiyat İncelemeleri: Destan, efsane, masal, halk hikâyesi, fıkra, atasözü, türkü, şiir, roman, öykü, anı, günlük ve gezi yazısının temel özellikleri; edebî metinlerin tarih, coğrafya, kültür, kimlik, değer ve vatandaşlık boyutlarıyla incelenmesi; metin seçme ölçütleri; çoklu bakış açısı ve eleştirel okuma; sosyal bilgiler için etkinlik ve materyal tasarımı.

SBAES402 – Türkiye'de Çağdaşlaşma: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e çağdaşlaşma ve modernleşme kavramları; XVIII. ve XIX. yüzyıl ıslahatları; Tanzimat, Islahat, Meşrutiyet ve düşünce akımları; eğitim, hukuk, yönetim, ekonomi, gündelik yaşam ve toplumsal yapıda dönüşüm; Cumhuriyet inkılapları ve ulus-devlet inşası; çok partili dönem, kentleşme, küreselleşme ve çağdaşlaşma tartışmalarının süreklilik ve değişim boyutları.

SBAES404 – Çocuk Hukuku: Çocukluk ve çocuk haklarının tarihsel gelişimi; çocuğun hukuki statüsü; BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin ilkeleri; yaşama, gelişme, korunma ve katılım hakları; velayet, vesayet, evlat edinme ve nafaka; çocuk koruma sistemi; suçla sürüklenen çocuklar; eğitim, sağlık, dijital ortam ve çalışma yaşamında çocuk hakları; ihlal, bildirim ve başvuru mekanizmaları.

N.

SBAES406 – Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Çocuk Oyunları: Oyun ve çocuk oyunu kavramları; oyunun çocuğun gelişimi ve toplumsallaşmasındaki işlevleri; Türkiye'nin farklı bölgelerindeki yerel çocuk oyunlarının derlenmesi, sınıflandırılması ve kültürel çözümlemesi; sözlü tarih ve saha çalışmasıyla oyun araştırma; oyunların sosyal bilgilerde değer, beceri, kültürel miras ve mekân öğretimine uyarlanması; kapsayıcılık, güvenlik ve oyun temelli etkinlik tasarımı.

4.. Sosyal Bilgiler Genel Kültür Seçmeli Dersler

SBGKS201 – Bilim ve Araştırma Etiği: Bilim, bilimin doğası ve bilimsel araştırma; araştırma etiğinin temel ilkeleri; araştırmacının sorumlulukları; katılımcı hakları, gönüllü onam, gizlilik ve kişisel verilerin korunması; yayın etiği, yazarlık, çıkar çatışması, intihal, uydurma, çarpıtma ve mükerrer yayın; etik kurul süreçleri; açık bilim, veri yönetimi ve yapay zekâ kullanımında etik.

SBGKS203 – Kariyer Planlama ve Geliştirme: Kariyer kavramı, kariyer gelişimi ve yaşam boyu kariyer yönetimi; öz farkındalık, ilgi, yetenek, değer ve kişilik özelliklerinin tanınması; meslek ve iş gücü piyasası araştırması; kariyer hedefi ve eylem planı oluşturma; öz geçmiş, ön yazı, portfolyo ve mülakat; iletişim, ağ kurma ve profesyonel kimlik; girişimcilik ve değişen çalışma yaşamına uyum.

SBGKS205 – Kültür ve Dil: Dil ve kültürün temel kavramları; dil-kültür-düşünce ilişkisi; kültürün maddi ve manevi öğeleri; sözlü ve yazılı kültür; dilin toplumsal işlevleri, çeşitlenmesi ve değişimi; kimlik, aidiyet, çok dillilik ve kültürlerarası iletişim; atasözleri, deyimler, anlatılar ve adlandırmalar üzerinden Türk kültürü; küreselleşme ve dijitalleşmenin dil ve kültüre etkileri.

SBGKS207 – Dijital İletişim ve Yeni Medya: Dijital iletişimin temel kavramları ve gelişimi; yeni medya, sosyal ağlar, platformlar ve çevrim içi topluluklar; dijital içerik üretimi ve görsel iletişim; algoritmalar, etkileşim, katılımcı kültür ve dijital kimlik; çevrim içi iletişim etiği; mahremiyet, güvenlik, telif, siber zorbalık, yanlış bilgi ve dezenformasyon; dijital iletişim kampanyası planlama ve değerlendirme.

SBGKS209 – Şehir ve Kültür: Şehir, kentleşme, kentlilik ve kentsel kültür kavramları; şehirlerin tarihsel gelişimi; kamusal alan, mahalle, mimari, gündelik yaşam ve kentsel kimlik; göç, çeşitlilik, aidiyet, hafıza ve kültürel miras; yaratıcı şehirler ve kültür ekonomisi; kentsel eşitsizlik, dönüşüm ve sürdürülebilirlik; Türkiye'den şehir örneklerinin kültürel ve mekânsal açıdan incelenmesi.

SBGKS202 – Beslenme ve Sağlık: Yeterli ve dengeli beslenmenin temel ilkeleri; besin ögeleri ve enerji dengesi; yaşam dönemlerine göre beslenme; gıda güvenliği, hijyen, etiket okuma ve katkı maddeleri; obezite, yetersiz beslenme ve beslenmeyle ilişkili hastalıklar; özel beslenme yaklaşımlarına eleştirel bakış; fiziksel etkinlik, uyku ve sağlıklı yaşam; sürdürülebilir beslenme ve tüketici farkındalığı.

SBGKS204 – Geleneksel Türk El Sanatları: Geleneksel Türk el sanatlarının tarihsel gelişimi, temel kavramları ve sınıflandırılması; halı-kilim, dokuma, çini, seramik, ebru, tezhip, hat, minyatür, ahşap, maden, deri ve keçe sanatları; kullanılan malzeme, teknik, motif ve semboller; bölgesel özellikler; usta-çırak geleneği; el sanatlarının belgelenmesi, korunması, yaşatılması ve çağdaş tasarımla ilişkisi.

SBGKS206 – Mesleki İngilizce: Eğitim ve sosyal bilimler alanlarına ilişkin temel İngilizce kavram ve terimler; akademik ve mesleki metinlerde okuma-anlama stratejileri; özet, e-posta, öz geçmiş ve kısa rapor yazma; mesleki sunum, toplantı ve görüşme dili; dinleme ve konuşma uygulamaları; alanla ilgili güncel kaynakların izlenmesi; temel çeviri ve terminoloji çalışmaları.

SBGKS208 – Sivil Toplum ve Gönüllülük: Sivil toplum, gönüllülük, katılım ve sosyal sorumluluk kavramları; sivil toplumun tarihsel gelişimi ve demokrasiyle ilişkisi; dernek, vakıf, kooperatif, platform ve gönüllü oluşumlar; Türkiye’de ve dünyada sivil toplum; savunuculuk, kampanya, kaynak geliştirme ve proje yönetimi; gönüllü hakları ve etik; toplumsal gereksinim analizi ile gönüllülük etkinliği planlama ve değerlendirme.

SBGKS301 – Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele: Bağımlılığın temel kavramları, türleri ve gelişim süreci; tütün, alkol, madde, kumar, oyun, internet ve sosyal medya bağımlılığı; biyolojik, psikolojik ve toplumsal risk ve koruyucu etmenler; bağımlılığın birey, aile ve toplum üzerindeki etkileri; önleme, erken fark etme, yönlendirme, tedavi ve rehabilitasyon; damgalamayla mücadele ve sağlıklı yaşam becerileri.

SBGKS303 – Türk İşaret Dili: İşaret dillerinin temel özellikleri ve Türk İşaret Dili’nin tarihçesi; işitme kültürü ve sağır kültürü; parmak alfabesi; el şekli, konum, hareket, yönelim ve yüz ifadeleri; selamlaşma, tanışma, aile, zaman, sayı, renk, eğitim ve günlük yaşama ilişkin temel söz varlığı; basit cümle kurma, anlama ve karşılıklı iletişim uygulamaları.

SBGKS305 – Türk Kültür Coğrafyası: Kültür, kültürel coğrafya, kültür alanı ve kültürel peyzaj kavramları; Türk kültürünün Orta Asya’dan günümüze gelişimi ve mekânsal yayılışı; dil, inanç, yerleşme, konut, geçim biçimleri, yemek, giyim, sanat, müzik, bayram ve gelenekler; Anadolu, Balkanlar, Kafkasya ve Türk dünyasında kültürel çeşitlilik; göç, etkileşim ve kültürel miras.

SBGKS307 – Medya Okuryazarlığı: Medya, kitle iletişimi ve medya okuryazarlığı kavramları; medya kurumları, sahiplik ve ekonomi politik; haber, reklam, eğlence ve sosyal medya içeriklerinin üretim süreçleri; temsil, dil, ideoloji ve kalıp yargılar; görsel okuryazarlık; algoritmalar, yankı odaları, yanlış bilgi ve doğrulama; mahremiyet, telif ve etik; eleştirel medya analizi ve sorumlu içerik üretimi.

SBGKS309 – Türk Musikisi: Türk musikisinin tarihsel gelişimi; Orta Asya, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde müzik kültürü; makam, usul, form ve çalgılara ilişkin temel kavramlar; dinî, klasik, halk ve mehter musikisi; önde gelen bestekâr ve icracılar; yöresel müzik gelenekleri; eser dinleme ve çözümleme; Türk musikisinin kültürel miras ve kimlikle ilişkisi.

SBGKS311 – Dijital Kültür: Dijital kültürün temel kavramları ve tarihsel gelişimi; ağ toplumu, sanal topluluklar, dijital kimlik, benlik sunumu ve katılımcı kültür; platformlaşma, algoritmalar, veri ve gözetim; dijital emek, tüketim, oyun ve yaratıcılık; çevrim içi etik, mahremiyet, eşitsizlik ve dijital uçurum; yapay zekâ ve otomasyonun kültürel etkileri; dijital kültür ürünlerinin eleştirel analizi.

SBGKS302 – Bilim Tarihi ve Felsefesi: Bilim, felsefe ve bilimsel yöntem; Antik Çağ, İslam dünyası, Ortaçağ Avrupa'sı, Rönesans, Bilim Devrimi ve modern bilim; astronomi, fizik, kimya, biyoloji ve tıptaki başlıca gelişmeler; bilimsel bilginin doğası; tümevarım, yanlışlanabilirlik, paradigma ve bilimsel devrim tartışmaları; bilim-toplum ilişkisi, bilimsel gerçekçilik ve bilimin etik sorumluluğu.

SBGKS304 – Türk Halk Oyunları: Halk bilimi ve halk oyunlarının temel kavramları; Türk halk oyunlarının tarihsel ve kültürel kaynakları; bölgelere göre oyun türleri, müzik, ritim, figür, kostüm ve araçlar; halay, horon, zeybek, bar ve karşılama örnekleri; temel duruş, adım ve ritim çalışmaları; oyunların derlenmesi, sahnelenmesi, korunması ve kültürel miras açısından değerlendirilmesi.

SBGKS306 – Kodlama Eğitimi: Bilgisayar sistemleri ve algoritmik düşünmenin temelleri; problem çözme, örüntü tanıma, ayrıştırma ve soyutlama; algoritma ve akış şemaları; değişken, veri türü, koşul, döngü, olay ve fonksiyon kavramları; blok tabanlı ve temel metin tabanlı programlama; hata ayıklama; basit oyun, animasyon ve eğitim uygulaması geliştirme; kodlama etiği ve güvenli dijital üretim.

SBGKS308 – 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi: XX. yüzyıl başında dünya güç dengeleri; Birinci Dünya Savaşı ve sonuçları; devrimler, totaliter rejimler ve iki savaş arası dönem; İkinci Dünya Savaşı; Birleşmiş Milletler ve yeni uluslararası düzen; Soğuk Savaş, bloklaşma ve bölgesel çatışmalar; sömürgesizleşme; Orta Doğu, Balkanlar ve Asya'daki gelişmeler; Sovyetler Birliği'nin dağılması ve yüzyıl sonu.

SBGKS310 – Yapay Zekâ Okuryazarlığı: Yapay zekânın temel kavramları ve tarihsel gelişimi; makine öğrenmesi, derin öğrenme, üretken yapay zekâ ve büyük dil modellerine giriş; veri, algoritma, eğitim ve çıkarım süreçleri; yapay zekâ araçlarının etkili kullanımı ve istem yazma; çıktıların doğrulanması; yanlılık, mahremiyet, telif, şeffaflık ve akademik dürüstlük; eğitim, çalışma yaşamı ve toplum üzerindeki etkiler.

5. Sosyal Bilgiler Meslek Bilgisi Seçmeli Dersler

SBMBS201 – Eleştirel ve Analitik Düşünme: Bu ders, düşünme süreçleri ile ilgili temel kavramlar ve tanımlar; düşünme organı olarak beyin, düşünme biçimleri düşünmenin gruplandırılması; istemsiz düşünme ve özellikleri; istemli düşünme ve özellikleri; istemli düşünmenin yöntemleri; eleştirel ve analitik düşünme; eleştirel ve analitik düşünmenin temel özellikleri ve kriterleri, eleştirel ve analitik düşünmenin aşamaları; eleştirel ve analitik düşünmeyi etkileyen faktörler; eleştirel ve analitik düşünmenin kapsamı; eleştirel ve analitik okuma; eleştirel ve analitik dinleme; eleştirel ve analitik yazmayı kapsamaktadır.

SBMBS203 – Eğitim Bilimi Okumaları: Bu ders; eğitim biliminin temel kuramsal metinlerini, klasik ve çağdaş pedagojik eserleri, eğitim felsefesi, sosyolojisi, psikolojisi ve program geliştirme alanlarındaki öncü makaleleri eleştirel bir bakış açısıyla okumayı, çözümlemeyi ve tartışmayı amaçlar. Ders kapsamında ulusal ve uluslararası eğitim düşünürlerinin (Platon, Rousseau, Dewey, Freire, v.b.) eserleri, Türk eğitim tarihinin dönüm noktalarına ışık tutan temel metinler, çağdaş eğitim paradigmaları, eğitimde adalet, özgürlük, okul kültürü ve öğretmen kimliği üzerine kaleme alınmış kuramsal ve ampirik araştırmalar incelenir; öğrencilerin metin analizi, eleştirel düşünme, akademik tartışma ve yansıtıcı yazma becerileri geliştirilir.

SBMBS205 – Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi: Bu ders, eğitim fakültesi öğrencilerine toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin temel kavramları ve bu kavramların eğitimdeki yansımalarını kazandırmayı amaçlar. Derste önce kadın haklarının tarihsel gelişimi ele alınır. Ardından cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları arasındaki ayrım, toplumsal cinsiyet rolleri ve bu rollerin beslediği kalıpyargılar incelenir. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve eşitsizliği kavramları çerçevesinde eşitsizliğin bireysel ve toplumsal sonuçları tartışılır. Kadının çalışma yaşamına ve karar alma mekanizmalarına katılımı, bu alanlardaki engeller ve fırsatlarla birlikte değerlendirilir. Kadına yönelik şiddet; biçimleri, nedenleri ve önleme yollarıyla ele alınır. Son olarak eğitim ortamında toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık ile meslek seçiminde etkili olan kalıpyargılar incelenir. Böylece öğretmen adaylarının kendi mesleki uygulamalarında eşitlikçi bir bakış açısı geliştirmeleri desteklenir.

SBMBS207 – Kapsayıcı Eğitim: Bu ders, kapsayıcılık ve kapsayıcılığın içeriği; kapsayıcı eğitim: tanımı, içeriği ve önemi; kapsayıcı eğitimin hukuki dayanakları; ulusal ve uluslararası mevzuat; kapsayıcı eğitimde yaklaşım ve standartlar; kapsayıcı eğitimde öğretmen rolleri; kapsayıcı öğretim programı ve materyalleri; kapsayıcı eğitimde tutum ve değerler; kapsayıcı okul ve sınıf; kapsayıcı eğitim için eylem planı hazırlama; kapsayıcı eğitim uygulamaları: öğrencileri farklılaştıran özellikler, etkili iletişim, kullanılan dil, psiko-sosyal destek, öğretimi farklılaştırma ve örnekler, yöntemler ve teknikler, öğretimi planlama, ders materyallerinde kapsayıcılık ve kapsayıcı etkinliklerin seçimi; ders tasarlama uygulamalarını kapsamaktadır.

SBMBS209 – Dijital Çağda Çocuk ve Aile: Bu ders, dijital teknolojilerin çocuk gelişimi ve aile yaşamı üzerindeki etkilerini çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alır. Ders kapsamında çocukların ekran kullanımı, dijital oyunlar, sosyal medya ve çevrimiçi riskler (siber zorbalık, uygunsuz içerik, aşırı kullanım vb.) ile dijital ebeveynlik yaklaşımları, aile içi medya kuralları ve dijital denge kavramları incelenir. Öğrenciler, çocukların dijital ortamlardaki haklarını ve güvenliğini gözetken, gelişim dönemlerine uygun rehberlik stratejileri geliştirme konusunda bilgi ve farkındalık kazanırlar.

SBMBS202 – Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim: Bu ders, sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma kavramları, tarihsel gelişimi, kullanım alanları ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları; sürdürülebilirliğin sosyal bilimlerle fen ve doğa bilimleri açısından ele alınması; toplumsal değişim, eğitim ve sürdürülebilirlik ilişkisi; insanlığın geleceği, kuşaklararası sorumluluk ve sürdürülebilir yaşam; yoksulluk, eşitsizlik, toplumsal cinsiyet, göç ve eğitim olanaklarının dağılımı; sürdürülebilir çevre, ekosistemler, biyoçeşitlilik, küresel çevre sorunları ve doğal sistemlerin sınırları; insan ve insan dışındaki yaşam üzerindeki çevresel etkiler; doğayla uyumlu ve dayanıklı toplumlar ve yerleşimler; nüfus, ekonomik sistemler, üretim ve tüketim biçimleri, teknolojik gelişmeler ve doğal çevre arasındaki ilişkiler; kalkınmanın toplumsal ve çevresel kazanımları ile maliyetleri, tedarik zincirleri, sorumluluk ve adil geçiş; sürdürülebilirlik sorunlarında kurumların, toplulukların ve sosyal sorumluluk çalışmalarının rolü; somut ve somut olmayan kültürel mirasın sürdürülebilirliği; sürdürülebilirlik sorunlarına ilişkin veri ve kanıtların yorumlanması, çözüm ve politika seçeneklerinin olası sonuçları ve ödünleşimler açısından değerlendirilmesi; insan-doğa ilişkilerinin sürdürülebilirlik ekseninde yeniden düşünülmesi ve öğretmenin sürdürülebilirlik konularındaki mesleki rolünü kapsamaktadır.

SBMBS204 – Eğitim Hukuku: Bu ders, hukuk ve yönetim hukukunun temel kavramları; yönetim hukukunun kaynakları; yönetimde haklar görevler; Çocuk Hakları Sözleşmesi ve İnsan Hakları Beyannamesi; öğretmenlerin idari ve yargısal denetimi; Türk Eğitim Sistemini kuran ve düzenleyen temel yasalar; eğitim paydaşlarının görev, hak ve sorumluluklarını kapsamaktadır.

SBMBS206 – Eğitim Antropolojisi: Bu ders, antropolojinin konusu, temel kavramları, tarihçesi ve yöntemi; sosyal-kültürel antropolojide temel yaklaşımlar; antropolojik yönden eğitim ve eğitim antropolojisinin temel kavramları: Kültür, kültürleşme, kültürlenme, uyarlama, alt kültür, karşıt kültür, ortak kültür vd.; eğitimin kültürel temelleri ve işlevleri; kültürler arası farklılaşma, eğitim ve öğrenme; bir yaşama alanı olarak okul, okul kültürleri ve etnografileri; medya, kitle iletişim araçları, popüler kültür ve eğitim; küreselleşme, kültürel etkileşim, kültürel okuryazarlık ve eğitim; Türk kültür ve medeniyet tarihinde sözlü ve yazılı edebi eserlerde eğitim; Türk aile yapısında ebeveyn ve çocukların rollerini kapsamaktadır.

SBMBS208 – Eğitimde Drama: Bu ders, drama ve yaratıcı dramanın temel kavramları (drama, yaratıcılık, yaratıcı drama, oyun ve tiyatro pedagojisi, iletişim-etkileşim, rol oynama, doğaçlama, eylem, dramatik oyun, çocuk tiyatrosu, kukla, pandomim vb.); yaratıcı dramanın aşamaları, boyutları ve öğeleri; rol oynama ve doğaçlama; yaratıcı dramanın tarihçesi; toplumsal olaylar ve yaratıcı drama ilişkisi; eğitimde dramanın uygulama basamakları; eğitimde dramada yararlanılabilecek kaynaklar; yaratıcı drama ders planının hazırlanması ve uygulanması; dramanın bireysel ve sosyal gelişime katkısını kapsamaktadır.

SBMBS210 – Eğitimde Proje Hazırlama: Bu ders, proje kavramı ve proje türleri; öğretim programları ve proje tabanlı öğrenme; okullarda proje programları (TÜBİTAK, AB ve diğerleri); proje için konu seçimi; literatür taraması; projede mantıksal çerçeve; projenin planlanması ve yönetimi; projede bilimsel yöntemin uygulanması; proje raporu hazırlama ve geliştirme; proje raporunu sonuçlandırma; proje değerlendirme ve iyi örneklerin incelenmesi; proje sunumları, poster ve broşür tasarlama tekniklerini kapsamaktadır.

SBMBS301 – Karşılaştırmalı Eğitim: Bu ders, karşılaştırmalı eğitimin tanımı, kapsamı, tarihçesi; karşılaştırmalı eğitimde yöntem ve araştırma; farklı ülkelerin eğitim sistemlerinin yapı, işleyiş, okul kademeleri, insan kaynakları, eğitimin finansmanı, eğitimde özelleşme, eğitimde politika oluşturma, planlama ve uygulama yönlerinden karşılaştırılması; farklı ülkelerde eğitimde cinsiyet, sosyal adalet ve eşitlik; farklı ülkelerde eğitimde reform ve yenileşme girişimleri; farklı ülkelerde öğretmen ve eğitim/okul yöneticisi yetiştirme sistemleri; eğitimde küreselleşme ve uluslararasılaşma; eğitimle ilgili uluslararası sınavlar, kurumlar ve kuruluşları kapsamaktadır.

SBMBS303 – Öğrenme Güçlüğü: Bu ders, öğrenme güçlüğü'nün tanımı, özellikleri ve sınıflandırılması: Eğitsel, psikolojik, tıbbi etmenler; yaygınlık ve görülme sıklığı; öğrenme güçlüğü'nün nedenleri; erken müdahale; müdahaleye tepki modeli; tarama/tanılama: tıbbi, gelişimsel ve eğitsel tarama/tanılama; akademik ve akademik olmayan özellikler; ekip ve işbirliği; eğitim-öğretim ortamları; bilimsel dayanağı olan uygulamalar; okuma, yazma ve matematik becerilerini destekleme; akademik olmayan becerileri desteklemeyi kapsamaktadır.

SBMBS305 – Açık ve Uzaktan Öğrenme: Bu ders, açık ve uzaktan öğrenmenin kuramsal temellerini, tarihsel gelişimini ve güncel uygulamalarını kapsamlı biçimde ele alır. Ders kapsamında bağımsız çalışma, transaksiyonel uzaklık ve bağlantıcılık gibi kuramlar incelenir; eşzamanlı ve eşzamansız öğrenme ortamları, öğrenme yönetim sistemleri, açık eğitim kaynakları ve kitlesel açık çevrimiçi dersler (MOOC) gibi kavramlar tartışılır. Öğrenciler, uzaktan öğrenme ortamlarının tasarımı, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin ilkeleri kavrayarak, öğrenen desteği, etkileşim türleri ve kalite güvencesi konularında eleştirel bir bakış açısı geliştirirler.

SBMBS307 – Eğitimde Program Dışı Etkinlikler: Eğitimde formal program ve program dışı etkinlikler/ örtük program kavramları örtük programla ilgili yaklaşımlar; bilişsel ve duyuşsal alan öğrenmeleri ve örtük program; bir ritüel yeri olarak okul; okulda program dışı etkinlikler olarak okul törenleri; okulda sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal etkinliklerin önemi ve yönetimi; değerler eğitiminde örtük programın yeri ve önemi; değerler eğitimi açısından program dışı (anma, kutlama, buluşma, mezuniyet vd.) etkinliklerini kapsamaktadır.

SBMBS309 – Program Okuryazarlığı: Bu ders; program okuryazarlığı kavramı, boyutları ve kuramsal temellerini, öğretim programlarının felsefi, sosyolojik ve psikolojik dayanaklarını çözümlemeyi, program öğeleri (kazanım/çıktı, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme-değerlendirme) arasındaki yatay ve dikey kaynaşıklığı analiz etmeyi, program tasarımı yaklaşımlarını, öğretmenlerin öğretim programını anlama, eleştirel gözle yorumlama, sınıfa aktarma, programa bağlılık (fidelity) ile programı sınıf bağlamına uyarlama (adaptation) süreçlerini ve program değerlendirme okuryazarlığını kapsamaktadır.

SBMBS302 – Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama: Bu ders, bireyselleştirme kavramı ve eğitimdeki önemi; bireyselleştirme için yapılması gerekenler: müfredata dayalı değerlendirme, kaba değerlendirme, ölçüt bağımlı ölçme aracı hazırlama, değerlendirmede uyulması gereken kurallar; uzun dönemli ve kısa dönemli öğretim amaçları belirleme; kaynaştırma/ bütünleştirme için sınıf ve okullarda yapılabilecek düzenlemeler; öğretimi uyarlama; kaynaştırma/ bütünleştirme sınıflarında bireyselleştirme ve uyarlama örneklerini kapsamaktadır.

SBMBS304 – Mikro Öğretim: Bu ders; mikro öğretim tekniğinin kuramsal temellerini, aşamalarını ve öğretmen eğitimindeki yerini, ders planı hazırlama ilkelerini, temel öğretim becerilerini (derse giriş ve dikkat çekme, açıklama yapma, soru sorma, pekiştirme kullanma, ipucu ve dönüt verme, sınıf yönetimi, zamanı etkin kullanma, öğretim materyallerini işe koşma ve dersi sonlandırma), küçük gruplarda simüle edilmiş kısa ders sunumları yapmayı, sunumların video/akran kayıtlarıyla izlenmesini, öz değerlendirme, akran ve öğretim elemanı dönütleri doğrultusunda dersi yeniden planlayıp yeniden öğretme (öğret-eleştire-yeniden öğret döngüsü) süreçlerini ve yansıtıcı düşünme becerilerini kapsamaktadır.

SBMBS306 – Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme: Bu ders, yetişkin eğitiminin tanımı ve kapsamı; yetişkin eğitimiyle ilişkili kavramlar (sürekli eğitim, halk eğitimi, yaygın eğitim, mesleki eğitim vd.); Türkiye'de yetişkin eğitiminin tarihsel gelişimi; yetişkin eğitimiyle ilgili yaklaşım ve modeller; yetişkinler ve öğrenme; hayat boyu öğrenmenin amacı, kapsamı ve tarihsel gelişim; Türk eğitim sisteminde hayat boyu öğrenme uygulamalarını kapsamaktadır.

SBMBS308 – Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları: Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının kendi alanına uygun olacak şekilde ders içerisinde uygulayabileceği ölçme ve değerlendirme uygulamalarını tanımaları, bu uygulamalara ilişkin araçları geliştirebilmeleri ve elde ettikleri sonuçları öğretimlerini biçimlendirmek üzere kullanabilmeleridir. İlk ünite sınıf içi değerlendirmenin genel çerçevesi çizilir; öğretim ile değerlendirmenin ilişkisi, öğretmenin sınıfta verdiği değerlendirme kararları, değerlendirme okuryazarlığı, öğrenme hedeflerinin gözlenebilir kanıtlara dönüştürülmesi ve nitelikli bir ölçme aracının taşınması gereken özellikler (geçerlik, güvenirlik, adalet, uygulanabilirlik) ele alınır. İkinci ünite öğrenme sürecinin izlenmesine ayrılmıştır; ders akışı içinde kullanılabilecek teknikler, öğrencinin öğrenme durumunu süreç içinde belirleme yolları, sınav ve ödevlerden elde edilen bilginin öğretimi yeniden düzenlemede kullanımı, etkili geri bildirimin ilkeleri ile öz ve akran değerlendirme bu kapsamda incelenir. Üçüncü ünite ölçme aracı geliştirme çalışılır; sınav planlama ve belirtke tablosu hazırlama, çoktan seçmeli ve diğer seçmeli yanıt maddelerinin yazımı, açık uçlu ve kısa yanıtlı maddeler, puanlama anahtarları, performans görevleri, dereceli puanlama anahtarları ve puanlayıcılar arası tutarlılık ele alınır. Dördüncü ünite elde edilen sonuçların çözümlenmesine odaklanır; madde gücü ve ayırt ediciliği, temel test istatistikleri, sınav sonuçlarının sınıf ve öğrenci düzeyinde yorumlanması, maddelerin bu çözümlemeye göre gözden geçirilmesi ve geniş ölçekli test sonuçlarının sınıf içinde kullanımı üzerinde durulur.

Nezlihan
Fakülte
AYDOĞAN
Sekreter V.